

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2CdoR/15/2025
Identifikačné číslo spisu: 1419201924
Dátum vydania rozhodnutia: 29.01.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Mária Trubanová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:1419201924.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Viery Nevedelovej a JUDr. Ivety Sopkovej, vo veci starostlivosti súdu o E. T., narodenú Z., bytom ako matka, dieťa matky G. T., narodenej Z., J., zast. advokátkou Mgr. Vierou Vádovickou, Bratislava, Kuklovská 34 a otca W. T., narodeného Z., J., zast. Advokátskou kanceláriou JUDr. Ladislav Pavlovič s. r. o., Bratislava, Ivanská cesta 32B, o určenie výživného, vedenej na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. B4-25P/92/2019, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 3. apríla 2025 sp. zn. 14CoP/28/2025, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV pôvodne rozhodol rozsudkom z 13. mája 2022 č. k. 25P/92/2019-559, v ktorom výrokom I. manželstvo G. T. a W. T. uzavreté dňa Z. v J. rozviedol, výrokom II. zveril maloletú E. T. na čas po rozvode manželstva do osobnej starostlivosti matky, výrokom III. rozhodol, že zastupovať maloletú a spravovať jej majetok budú obaja rodičia a výrokom IV. zaviazal otca povinnosťou prispievať na výživu maloletej E. T. výživným vo výške 260 eur mesačne, ktoré je povinný platiť k rukám matky maloletej, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred, počínajúc právoplatnosťou výroku o rozvode manželstva. V prevyšujúcej časti návrh matky na určenie vyživovacej povinnosti zamietol. Výrokom V. súd upravil styk otca s maloletou. Výrokom VI. zrušil uznesenie Okresného súdu Bratislava IV z 10. februára 2021 č. k. 25P/37/2019-197, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 18. mája 2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave z 12. mája 2021 č. k. 11CoP/122/2021-294. Výrokom VII. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Trnave na základe odvolania oboch rodičov rozsudkom z 30. novembra 2023 č. k. 14CoP/82/2023-738 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v časti výrokov I., II., III. a V. potvrdil a vo zvyšnej časti odvolaním napadnutý rozsudok zrušil ako vydaný bez dostatočne zisteného skutočného stavu veci a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Mestský súd Bratislava II (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 11. septembra 2024 č. k B4-25P/92/2019-1312 v spojení s opravným uznesením z 3. decembra 2024 č. k. B4-25P/92/2019-1322 výrokom I. zaviazal otca maloletej E. T. povinnosťou prispievať na jej výživu na čas po rozvode manželstva s matkou maloletej sumou 400 eur mesačne, ktoré výživné je otec maloletej povinný uhrádzať k rukám matky vždy k 15. dňu v mesiaci vopred, súčasne otcovi uložil povinnosť zročné výživné za obdobie od 5. marca 2024 do 31. augusta 2024 vo výške 840,68 eur uhradiť k rukám matky do troch dní od doručenia písomného vyhotovenia rozsudku; výrokom II. žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

3.1. Po doplnení dokazovania svoje rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil podľa ustanovení § 24 ods. 1, § 62 ods. 1 až 5 a § 75 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“).

3.2. Pri rozhodovaní o výške vyživovacej povinnosti otca súd prihliadal na oprávnené potreby maloletej, ako aj možnosti oboch rodičov. Ustálil výšku nákladov na úhradu oprávnených potrieb maloletej v rozmedzí od 600 do 650 eur mesačne, z čoho 80 eur mesačne predstavuje pomerná časť nákladov na platby spojené s užívaním bytu, ktorý maloletá s matkou obýva, 15 eur mesačne predstavuje pomerná časť nákladov na elektrinu, 12 eur mesačne pomerná časť nákladov na internet a televíziu v domácnosti, 8 - 9 eur v priemere mesačne pomerná časť nákladov na daň z nehnuteľnosti, okolo 60 eur mesačne sú v priemere výdavky na školu. Sumu 100 eur mesačne považoval súd za primerané výdavky na záujmovú činnosť maloletej, ktorej sa dlhodobo venuje (tanec), pričom zvažil náklady na kostýmy, účasť na súťažiach, sústredeniach, poplatky a pod. Za primeranú považoval sumu 20 eur mesačne na voľnočasové aktivity (kino, divadlo a pod.), ako aj sumu 20 eur na oblečenie. Taktiež suma 39 eur za stravu v škole a suma 130 eur na stravu doma podľa súdu nijako nevybočuje z porovnateľných nákladov maloletého dieťaťa vo veku XX rokov, za potrebné považoval tiež zohľadnenie sumy okolo 10 eur mesačne na dopravu (MHD). Suma 40 eur na zdravotnú starostlivosť, pri zohľadnení dentálnej starostlivosti, je podľa jeho záverov taktiež primeranou. S ohľadom na vek maloletej za primeranú označil aj sumu okolo 30 eur na hygienu, drogériu a potrebnú kozmetiku a tiež sumu okolo 15 eur na vreckové.

3.3. U otca súd zohľadňoval skutočnosť, že tento bol uznaný za invalidného, s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 45 %, čo však podľa súdu neznamená, že v jeho možnostiach je dosahovať len ním deklarováný príjem okolo 200 až 250 eur mesačne, čo má byť fakturovaná mesačná suma v súvislosti s jeho činnosťou pre predajňu X. v obchodnom centre K. (v mesiacoch júl, august 2024).

3.4. Okresný súd konštatoval, že otec v minulosti dlhoročne pôsobil na manažérskych pozíciách, uvádza si to napokon sám vo svojom profile na sieti LinkedIn. Pre spoločnosť B. prestal pracovať v roku 2020 v mesiaci marec, nie zo zdravotných dôvodov, ale organizačných na strane spoločnosti. V tejto spoločnosti dosahoval príjem okolo 3.500 eur, čo by za iných okolností bol aj príjem, ktorý by súd považoval za príjem zodpovedajúci schopnostiam a možnostiam otca. Medzičasom bol ale otec aj PN a je pravdou, že od mesiaca február 2023 je uznaný za invalidného s mierou poklesu vykonávať zárobkovú činnosť 45 %. Takýto rozsah invalidity sa ale inak odrazí na možnostiach bežného zamestnanca, bez kvalifikovaného vzdelania, bohatých profesijných skúseností a takých znalostí anglického a nemeckého jazyka, ako to o sebe uvádza otec na sieti LinkedIn, ako na možnostiach otca.

3.5. Súd je presvedčený, že s ohľadom na otcovo vysokoškolské vzdelanie, jeho pracovné skúsenosti na manažérskych pozíciách v minulosti, jazykové znalosti, možno od otca očakávať, že aj pri uznanom rozsahu invalidity je v jeho schopnostiach dosahovať príjem okolo 1.000 až 1.200 eur mesačne netto (zodpovedalo by to príjmu okolo 1.400 až 1600 eur brutto), čo by v zásade odzrkadľovalo aj bežné honorovanie manažéra predajne Z. pri zohľadnení skrátenia úväzku s ohľadom na zníženu pracovnú schopnosť. Ak aj súd rešpektuje právo otca ako bývalého spoločníka previesť svoj 100 % podiel spoločnosti na tretiu osobu (čo otec urobil), nemožno akceptovať prístup otca, ktorý doslova zatajuje (argumentujúc povinnosťou mlčanlivosti a neobjasňuje to ani samotná spoločnosť, paradoxne vyjadrením podpísaným otcom ako konateľom), čo pre spoločnosť robí, o aký charakter práce sa jedná, ako je časovo náročná, hoci len z pohľadu realizovaných služobných ciest (ale aj aká je náročnosť z pohľadu ním tvrdeného a už aktuálne aj uzavretého zdravotného stavu), a či je dôvodné, že je táto činnosť vykonávaná bezodplatne. Súd rešpektuje, že otec už spoločnosť nevlastní, avšak aj v nesporovom konaní účastníka konania viaže povinnosť tvrdiť rozhodné skutočnosti a na podporu tvrdení

dokladať dôkazy. V súvislosti so spoločnosťou E. otec nielen nič netvrdí, ale doslova odmieta súdu poskytnúť relevantné odpovede a z pohľadu posúdenia možností a schopností otca tak súd považuje čas venovaný otcom činnosti pre spoločnosť E. za vynaložený neúčelne, pričom tento čas by mohol byť venovaný akejkoľvek inej práci, ktorá by dokázala generovať príjem slúžiaci na pokrytie vyživovacej povinnosti otca, a to aj s dôsledkom nemožnosti bezodplatne používať auto, telefón, resp. počítač. V posudzovanej veci bolo nesporné, že otec v roku 2021 bezodplatne previedol na svojho brata podiel na byte v Bratislave v podiele 1/4, a rovnaký podiel na dome (chalupe) na Myjave. Napokon zrejme najvýraznejším príkladom konania otca smerujúceho k zbaveniu sa majetkového prospechu spojenému s netransparentným spôsobom naloženia s výťažkom je predaj bytu na ulici Pod Záhradami. Otec absolútne nepreukázal, ako naložil s kúpnu cenou, ktorá podľa kúpnej zmluvy mala byť 168.000 eur. Obmedzil sa na rozpis založený na liste č. 483, podľa ktorého 7.000 eur mal použiť na úhradu pôžičky, ktorú mu jeho matka mala poskytnúť na úhradu nedoplatku ZSE v roku 2015, pričom k vráteniu malo dôjsť po predaji bytu.

3.6. Podľa súdu otec nepreukázal ani sumu spolu 20.000 eur, ktorú si mal požičať od strýka na úhradu dlžných zostatkov kreditných kariet, resp. na zloženie notárskej úschovy a ani jej vrátenie po predaji bytu. Nepreukázal ani požičanie a vrátenie prostriedkov na investície do podnikania, resp. kúpu auta, už vôbec nie je zjavné, prečo si vôbec požičiaval, keď v čase kúpy auta mal otec na účte v C. sumu okolo 44.500 eur (č. l. 420 druhá strana) a presne deň pred tvrdenou pôžičkou na podnikanie realizoval v C. výbery v celkovej výške 4.500 eur, zostalo mu tam ďalších 4.480 eur (č. l. 424 v spise). Otec si mal požičať 3.260 eur na opravu chalupy v októbri 2020 a neskôr v roku 2021 svoj podiel na nej bezodplatne previesť na brata? Na jednej strane tvrdí, že si požičiaval od brata a syna na splátky hypotéky, ktoré vrátil v júli 2021, spolu sumu 20.000 eur. To ale nesedí s platbou 10.000 eur bratovi ešte v roku 2020 (č. l. 420 v spise). Prečo by si otec v čase, kedy má na účte okolo 64.000 eur požičiaval peniaze na splátky hypotéky od brata, prípadne od syna a navyše v tom čase zároveň posielal bratovi sumu 10.000 eur. Toto sú aj dôvody, prečo súd rozpisu otca pokiaľ ide o údajné pôžičky z minulosti a ich úhrady v roku 2021 neuveril. V tejto súvislosti znovu súd zdôraznil, že povinnosťou účastníka konania, obzvlášť povinného z vyživovacej povinnosti, je nielen rozhodné skutočnosti tvrdiť, ale aj ich podoprieť relevantnými dôkazmi. Len odpovede otca na otázky súdu, obzvlášť, ak ich nie je možné logicky uchopiť, súd za preukázané nepovažoval. Už vôbec nie je pochopiteľné, že otec, ktorý takmer počas celého konania tvrdí, že nemá prostriedky na základné potreby, resp. na úhradu výživného, kúpi v apríli 2022 televízor za 2.000 eur. Platba 2.500 eur za internát staršej dcéry, ako aj vyplatenie jej úveru v sume 3.000 eur by sa už pochopiť dali, podobne ako otcovej matke zakúpený výlet do Amsterdamu, o to viac je ale nepochopiteľná v kontexte uvedeného nechota otca disponujúceho bežne doslova desaťtisícami eur (či už na účte alebo po predaji bytu v hotovosti), prispievať zodpovedajúcim spôsobom na výživu maloletej E..

3.7. Za normálnych okolností by podľa súdu nebolo adekvátne od otca ako od povinného z vyživovacej povinnosti požadovať, aby predal nehnuteľnosť, ktorá mu slúži na bývanie a z takto získaných prostriedkov by hradil výživu maloletého dieťaťa. Otec však sám vlastnými právnymi úkonmi dospel do situácie, keď z majiteľa dvoch nehnuteľností, a spolumajiteľa ďalších dvoch, sa stal nemajetný človek, ktorý jednu nehnuteľnosť predal, ďalšiu daroval, podobne ako daroval podiely na ďalších dvoch. Za týchto okolností je dôvodné toto konanie otca pripísať pri posudzovaní jeho možností na ťarchu práve jemu. Mal veľa lepších možností. Prevody bratovi nemuseli byť bezodplatné. Podobne ani prevod synovi. Ak by všetky nehnuteľnosti predal, bol by dokonca v zásade majetkovo - vlastnícky vo vzťahu k nehnuteľnostiam v tej istej situácii, zbavil by sa aj bankových úverov (hoci úver naviazaný na dom aktuálne neplatí, platí ho syn). Nemal by síce vlastné bývanie (ktoré nemá ani teraz), ale mal by dostatok prostriedkov, ktoré by mohol použiť na úhradu vyživovacej povinnosti voči maloletej, ktorá je predmetom tohto konania.

3.8. Súd pri rozhodovaní o výške vyživovacej povinnosti prihliadal na oprávnené potreby maloletej, jej vek, ako aj možnosti oboch rodičov, a preto považoval matkou navrhované výživné v sume 400 eur mesačne za plne dôvodné, zodpovedajúce jednak odôvodneným potrebám maloletej, zohľadňujúce správanie otca, ešte predtým vyhodnotenú možnosť rodičov, ako aj rozsah starostlivosti o maloletú.

3.9. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku zák. č. 161/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CMP“).

4. Krajský súd v Trnave (ďalej aj ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie otca rozsudkom

z 3. apríla 2025 č. k. 14CoP/28/2025-1457 výrokom I. potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku zák. č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“); výrokom II. žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov tohto konania.

4.1. Odvolací súd dospel k záveru, že pokiaľ podľa odvolateľa došlo k naplneniu odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP, odvolateľ opomenul zrozumiteľne vysvetliť, ktorým podľa neho nesprávnym procesným postupom mu bolo súdom znemožnené uskutočniť ktoré jeho konkrétne procesné právo, pričom odvolací súd z obsahu spisového materiálu takýto nedostatok postupu súdu prvej inštancie, ktorý účastníkom poskytol rovnaký priestor na argumentáciu i predkladanie, či navrhovanie dôkazov, nezistil.

4.2. Podobne v súvislosti s námietkou týkajúcou sa rozhodovania veci vylúčeným sudcom, odvolateľ neuviedol žiaden z dôvodov predpokladaných ustanovením § 49 ods. 1 a 2 CSP, ktorý by mohol mať za následok vylúčenie sudcu súdu prvej inštancie z prejednávania a rozhodovania veci. Jeho výhrady v tomto smere majú pôvod v nesúlase so spôsobom vyhodnotenia vykonaného dokazovania a so súdom prijatými závermi, ktoré okolnosti nepochybne spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti, a ktoré podľa ods. 3 uvedeného procesného predpisu dôvodom pre vylúčenie sudcu nie sú. Odvolateľ zároveň, hoci nevykonanie navrhnutých dôkazov namietal, žiaden ním navrhnutý a súčasne súdom prvej inštancie nevykonaný dôkaz vo svojom opravnom prostriedku neidentifikoval.

4.3. Námietku týkajúcu sa nesprávneho právneho posúdenia veci, ktoré by mohlo spočívať iba v takom postupe, kedy by súd pri prejednaní a rozhodovaní veci aplikoval na vec sa nevzťahujúci právny predpis, alebo by síce použil správny právny predpis, ale tento by nesprávne interpretoval, odvolateľ - otec maloletej nekonkretizoval, neuviedol, ktorý na vec sa nevzťahujúci právny predpis súd prvej inštancie pri rozhodovaní použil, prípadne, ktorý právny predpis a prečo podľa jeho názoru súd nesprávne interpretoval. Odvolací súd sám takéto pochybenie súdu prvej inštancie nezistil.

4.4. Vychádzajúc z uvedených záverov odvolací súd v okolnostiach prípadu nezistil dôvod pre zmenu, či zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, s odôvodnením ktorého sa stotožnil, a preto ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku ho potvrdil.

4.5. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 52 CMP.

5. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal otec maloletej (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil poukazom na § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

5.1. Podľa dovolateľa odvolací súd v kontexte ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP pri počítaní výživného nezohľadnil skutočnosť, že má zníženú schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť. Týmto poukázal aj na rozhodnutia R 42/2022 a R 4/2003 s poukazom na ustanovenie § 71 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „zákon o sociálnom poistení“).

5.2. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne z 18. augusta 2024 bol dovolateľovi priznaný invalidný dôchodok. Celková miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola stanovená na 45 %. Z toho vyplýva, že dovolateľ je invalidný, keďže jeho schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť poklesla o viac ako 40 % a dosahuje príjem o 45 % nižší, než by dosahoval, keby bol zdravý.

5.3. Odvolací súd svoje rozhodnutie v zásade neodôvodnil a len konštatoval, že úvahy súdu prvej inštancie, ktorý zároveň určil potenciálny príjem otca na 1.000 eur - 1.200 eur netto, resp. 1.400 eur - 1.600 eur brutto, sú legitímne, a preto je rozhodnutie vecne správne.

5.4. Podľa ustanovenia § 217 CSP je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozhodnutia. Podľa dovolateľa je preto v rozpore, že súd prvej inštancie prihliadal na jeho príjem v minulosti, a odvolací súd tento postup potvrdil. Dovolateľ príjem 3.500 eur zarábala len počas 6 mesiacov; predtým, ani potom takýto príjem nedosahoval. Je podľa neho potrebné rozlišovať medzi pracovnou pozíciou manažéra (typicky sedavá kancelárska práca) a manažéra predajne - prevádzkara (ktorého práca zahŕňa aj aktívnu fyzickú prácu - napr. dokladanie tovaru), pričom vzhľadom na jeho zdravotný stav dovolateľ nie je schopný plnohodnotne vykonávať ani jednu z týchto prác.

5.5. Záver súdu o potenciálnom príjme preto dovolateľ považuje za neudržateľný. Je to najmä z dôvodu, že súd na jednej strane hovorí, že zohľadnil pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, avšak nijakým spôsobom nevykonala korekciu potenciálneho príjmu. Tvrdenie, že pokles schopnosti má vplývať na dovolateľa inak ako na iné osoby, je neudržateľné vzhľadom na to, že nedokáže vykonávať takmer žiadnu prácu tak, ako iné fyzické osoby. Dovolateľ má za to, že nikto by nezamestnal na

manažerskej pozícii osobu, ktorá nemôže byť k dispozícii počas celej pracovnej doby. Dovolateľ má za to, že je v zásade nezamestnateľný na pracovnej pozícii manažéra. Môže sa uplatniť len v prácach popri hlavnom pracovnom pomere, kde zamestnanec chodí do práce podľa potreby (ad hoc).

5.6. Z rozhodnutia R 42/2022 vyplýva, že pri počítaní výživného pre maloleté dieťa je nevyhnutné zohľadniť aj dopyt trhu po zamestnancoch. Vzhľadom na to, že dovolateľ dokáže vykonávať manažerské práce len na približne 45 % za ideálneho stavu, je potrebné tento stav korigovať o dopyt trhu. Dovolateľ tvrdí, že objektívne nedokáže vykonávať prácu, ktorá by mu generovala príjem vo výške cca 1.000 eur - 1.200 eur netto, pretože žiaden zamestnávateľ nebude mať záujem o človeka, ktorý nedokáže podať plnohodnotný výkon. S ohľadom na uvedené má dovolateľ za to, že súd rozhodol v rozpore s rozhodovacou praxou, keď nezohľadnil pri určení výšky výživného zdravotný stav dovolateľa, dopyt trhu po zamestnancoch, ktorí sú zdravotne znevýhodnení a jeho objektívne možnosti dosahovať potenciálny príjem, ktorý určil súd.

5.7. Ako ďalší dôvod dovolateľ uvádza, že v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP je imanentnou súčasťou procesných práv a práva na spravodlivý proces právo na vecné odôvodnenie konkrétneho výroku rozhodnutia. Dovolateľ navrhoval vykonať dôkazy týkajúce sa príjmu matky maloletej a súd prvej inštancie tieto návrhy odmietol vykonať. Dovolateľ uvedené namietať v odvolaní, pričom sa odvolací súd touto otázkou nezaoberal a konštatoval, že nemusí odpovedať na všetky právne otázky, len na tie podstatné. Takéto odôvodnenie dovolateľ považuje za nedostatočné, čím došlo k porušeniu jeho procesných práv.

5.8. Dovolateľ tvrdí, že vyššie uvedené vyplýva z ustanovenia § 62 ods. 3 Zákona o rodine, kde zákon explicitne predpokladá, že vyživovacia povinnosť rodičov môže byť v rozdielnej výške, pričom rozhodujúce sú schopnosti rodiča (jeho sú takmer nulové, vzhľadom na jeho zdravotný stav) a majetkové pomery (jeho príjem predstavuje cca 670,30 eur až 720,30 eur). Vzhľadom na uvedené má za to, že práve matka je povinná sa podieľať väčšou mierou na vyživovacej povinnosti dcéry. Uvedené je spravodlivé aj s ohľadom na to, že keď matka bola na materskej, práve dovolateľ financoval domácnosť. Reálne príjmy matky odôvodňujú aj tú skutočnosť, že výška nákladov na maloletú je vyššia, pretože matka si to môže dovoliť.

5.9. Dovolateľ na záver taktiež poukazuje na rozhodnutie R 14/1966, z ktorého vyplýva, že ak má otec obmedzené možnosti a schopnosti dosahovať príjem, má maloletá nárok na bežné potreby. Medzi tieto nepatrí divadlo, kino, nadštandardná dentálna starostlivosť alebo rôzne krúžky. Rozhodnutie považuje dovolateľ za nesprávne právne posúdené aj s ohľadom na vyššie uvedené rozhodnutie. Uvádza, že zvýšené potreby maloletej vyplývajú zo životnej úrovne matky, ktorá ich financuje z príjmu, ktorý je vyšší ako prezentovala a ak chce maloletej poskytovať takýto štandard, musí ho financovať sama. Požiadavku skúmať finančné príjmy matky požadoval už Krajský súd v Trnave vo svojom rozhodnutí z 30. novembra 2023 pod sp. zn. 14CoP/82/2023, v ktorom uviedol, že bude úlohou súdu prvej inštancie dôsledne zistiť osobné a majetkové pomery oboch rodičov, teda ako otca, tak aj matky, pričom má za povinnosť zároveň porovnať životnú úroveň oboch týchto rodičov (uvedené rozhodnutie sa týka tejto veci, keďže rozhodnutie, ktoré dovolateľ napáda, je druhým rozhodnutím odvolacieho súdu v tejto veci).

5.10. Dovolateľ navrhol, aby najvyšší súd rozsudok krajského súdu zrušil, vec vrátil na ďalšie konanie a priznal otcovi náhradu trov dovolacieho konania.

5.11. Dovolateľ podal návrh na odklad vykonateľnosti rozsudku v zmysle ustanovenia § 444 ods. 1 CSP.

6. Maloletá, resp. osoba oprávnená na výživné, ktorá v čase pred podaním dovolania nadobudla plnoletosť (ďalej aj ako „oprávnená osoba“), sa k dovolaniu písomne vyjadrila dňa 1. septembra 2025. Dovolacie dôvody nepovažovala za naplnené a žiadala, aby dovolací súd dovolanie zamietol a priznal jej nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo aj ako „dovolací súd“ podľa § 35 CSP) nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/144/2019, 4Cdo/108/2019, 9Cdo/72/2020, 9Cdo/184/2020).

8. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa od 1. júla 2016 riadia ustanoveniami Civilného mimosporového poriadku. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. CMP v ustanoveniach § 76 a § 77, obsahujúcich niektoré ustanovenia o dovolaní, „neustanovuje inak“,

ak ide o prípustnosť dovolania v tejto veci; prípustnosť dovolania dovolateľa bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania, v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba zamietnuť.

10. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 CSP (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 CSP (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky).

11. Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11.1. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP je a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

13. V danom prípade dovolateľ zmätočnosťnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP opieral o nedostatočné odôvodnenie (nepreskúmateľnosť) rozhodnutia odvolacieho súdu a mal výhrady voči dokazovaniu a zistenému skutočnému stavu veci.

14. K námietke nedostatočného odôvodnenia (nepreskúmateľnosti) rozsudku odvolacieho súdu považuje dovolací súd za potrebné uviesť, že právo na istú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“), aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový (skutočný) stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nepopierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, nie sú svojvoľné, neudržateľné ani prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov.

14.1. Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať aj v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom rámci, ktorý predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11).

14.2. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Sériá A, č. 254-B, str. 49, § 30). Inak povedané judikatúra ESLP nevyžaduje, aby na každý argument účastníka konania, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz

Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

15. Vychádzajúc z vyššie uvedeného dovolací súd k námietke nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, a teda jeho nepreskúmateľnosti, môže len konštatovať, že v posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd po oboznámení sa s obsahom spisového materiálu a preskúmaní rozsudku odvolacieho súdu (aj rozsudku súdu prvej inštancie) dospel k záveru, že jeho odôvodnenie nevybočuje z limitov spravodlivého procesu, je dostatočné, logické a primerané. Odvolací súd svoje potvrdzujúce rozhodnutie odôvodnil úvahami, ktoré sú zrozumiteľné, konzistentné a spätne preskúmateľné.

16. Podľa dovolacieho súdu odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s potvrdzovaným rozsudkom súdu prvej inštancie má všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry, obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok, vykazuje logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania a nemožno ho považovať za nedostatočne odôvodnené. Dovolací súd nezistil, že by v danej veci išlo o takýto prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva otca na spravodlivý proces. Odvolací súd odôvodnil potvrdzujúci výrok svojho rozhodnutia spôsobom zodpovedajúcim zákonu.

17. Odvolací súd v dôvodoch svojho rozhodnutia uvádza, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania otca (dovolateľa), zhrnutie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov účastníkov konania, jasne a zrozumiteľne vysvetľuje, prečo rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za vecne správne vo vzťahu k výške určeného výživného, prečo považoval matkou navrhované výživné v sume 400 eur mesačne za plne dôvodné, zodpovedajúce jednak odôvodneným potrebám maloletej, zohľadňujúce správanie otca, ešte predtým vyhodnotenú možnosť rodičov, ako aj rozsah starostlivosti o maloletú. K čomu na zdôraznenie jeho správnosti doplnia aj ďalšie dôvody, najmä v reakcii a za účelom vysporiadania sa s podstatnými odvolacími námietkami. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu (body 8. až 15.) s potvrdzovaným rozhodnutím súdu prvej inštancie (body 46. až 62.) v kompletizujúcej jednote, nevyplýva nepreskúmateľnosť, rozpornosť, ani nepresvedčivosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Odvolací súd sa vysporiadal vo svojom odôvodnení so všetkými podstatnými otcom vznesenými námietkami aj v dovolaní.

18. Konkrétne pokiaľ dovolateľ namietal, že navrhoval vykonať dôkazy týkajúce sa príjmu matky maloletej a súd prvej inštancie tieto návrhy odmietol vykonať, ktorú námietku dovolateľ namietal v odvolaní, pričom sa odvolací súd touto otázkou nezaoberal a konštatoval, že nemusí odpovedať na všetky právne otázky, len na tie podstatné, avšak dovolateľ takéto odôvodnenie považuje za nedostatočné, dovolací súd poukazuje na bod 11. odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu „V neposlednom rade odvolateľ, hoci nevykonanie navrhnutých dôkazov namietal, žiaden ním navrhnutý a súčasne súdom prvého stupňa nevykonaný dôkaz vo svojom opravnom prostriedku neidentifikoval.“, a v tomto kontexte poukazuje aj na body 41. a 56. odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu, z ktorých vyplýva, že okresný súd sa zaoberal príjmom matky. Z uvedeného podľa názoru dovolacieho súdu nevyplýva, že súdy nižšej inštancie nezistovali príjem matky a neodôvodnili nevykonanie dokazovania navrhovaného otcom, keď z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu zjavne vyplýva, že v tej spojitosti ani sám dovolateľ nevie identifikovať nielen v odvolaní, ale ani v dovolaní dôkazy, ktoré navrhoval vykonať, naopak z odôvodnenia súdu prvej inštancie vyplýva, že okresný súd sa príjmom matky zaoberal a v tejto súvislosti vykonal dokazovanie a na námietku dovolateľa uvedenú v odvolaní odvolací súd reagoval.

19. Z dôvodov vyššie uvedených dovolací súd môže len konštatovať, že dovolanie otca namietajúceho vadu podľa § 420 písm. f) CSP spočívajúcu v nepreskúmateľnosti rozsudku odvolacieho súdu je síce v tejto časti prípustné, ale nie je dôvodné.

20. Pokiaľ dovolateľ vytýkal nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, mal výhrady voči dokazovaniu, jeho hodnoteniu a zistenému skutočnému stavu veci, dovolací súd pripomína, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie

nedostatkov pri ustálení skutočného (skutkového) stavu vecí. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutočného (skutkového) stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak tieto vady v súdnej veci dovolací súd nezistil.

20.1. Dovolací súd zdôrazňuje, že jedným zo základných atribútov rozhodovania v ktoromkoľvek štádiu súdneho konania (sporového, aj nesorového) je, že pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia (§ 217 ods. 1 prvá veta CSP). Ku dňu vyhlásenia rozsudku musí byť ustálený jeho skutkový, aj právny základ, existujúci v danom čase. Prípadné zmeny tohto stavu, ktoré ešte nenastali, nemôžu spätne (napr. v dovolacom konaní) meniť pohľad na správnosť rozsudku v čase jeho vyhlásenia. Výnimkou nie je ani rozhodnutie súdu o výkone rodičovských práv a povinností, pri ktorom však hmotnoprávna úprava umožňuje zmenu rozsudku v prípade podstatnej zmeny okolností, z ktorých pôvodné rozhodnutie vychádzalo.

21. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ odvodzuje nedostatky v dokazovaní a zistení skutočného stavu súdmi nižšej inštancie od toho, že podľa jeho názoru je záver súdu o jeho potenciálnom príjme neudržateľný. Vzhľadom na zistený skutočný stav má za to, že matka je povinná sa podieľať väčšou mierou na vyživovacej povinnosti dcéry (viď vyššie body 5.4., 5.5., 5.8. tohto rozhodnutia).

22. Z námietky dovolateľa, že súdy nemali aplikovať potenciálny príjem, dovolací súd vyvodil, že dovolateľ namietal nesprávny postup súdov nižšej inštancie, ktoré vzhľadom na zdravotný stav otca (čiastočná invalidita) nemali uplatňovať princíp potenciality. K čomu dovolací súd najskôr poukazuje na normatívnu právnu úpravu a z nej vyplývajúce kritériá pre určenie výšky výživného, keď pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine). Z uvedeného je zjavné, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi na strane oprávneného, aj povinného a určuje sa individuálne v každom jednotlivom prípade, pričom na strane povinného súd prihliada na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

22.1. Schopnosti povinného rodiča sa skúmajú ako faktické príjmy a výdavky povinného. Možnosti rodiča predstavujú potenciálne príjmy. Princíp potenciality príjmov je inštitútom výrazne ochraňujúcim záujmy oprávneného umožňujúci súdom hodnotiť životné okolnosti a pomery, ktoré by za určitých podmienok mohli existovať. Zdôvodnenie sa vidí v existenčnom charaktere výživného a v potrebe zabrániť povinnému, aby svojím konaním znižoval jeho rozsah. V rámci výpočtu zákon uvádza vzdanie sa výhodnejšieho zamestnania, zárobku a majetkového prospechu. Takouto okolnosťou môže byť napríklad zmena zamestnania, na základe ktorej povinný dosahuje nižší príjem, ďalej môže ísť o prípad, keď bez závažného dôvodu ukončí podnikateľskú činnosť alebo pracovný pomer bez toho, aby mal zabezpečené, resp. vykonával aktivitu smerujúcu k získaniu iného zamestnania, porušenie pracovnej disciplíny, ktoré malo za následok rozviazanie pracovného pomeru. Relevanciu v zmysle následkov potenciality možno jednotlivým prípadom priznať len za podmienky, ak k takému konaniu nedošlo zo špekulatívneho, ale závažného dôvodu. Závažným dôvodom môže byť zdravotný stav, potreba miesta výkonu povolania bližšie k bydlisku rodiny, organizačné zmeny, potreba vykonávania starostlivosti o člena rodiny.

22.2. Vzhľadom na uvedené dovolací súd uvádza, že pokiaľ dovolateľ oprel svoju námietku o

nesprávnom postupe súdov nižšej inštancie, keď pre ním uvádzaný závažný dôvod, a to jeho zdravotný stav a priznanú čiastočnú invaliditu (45 %), nemali aplikovať princíp potenciality príjmov povinného rodiča, čo súdy nižšej inštancie porušili, dovolací súd pripomína, že uvedený princíp pri posudzovaní schopností povinného rodiča sa nesmie opomínať, či neaplikovať, naopak musí sa uprednostňovať v prípade (...) ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie, to znamená, že princíp potenciality sa povinne (obligatórne) aplikuje, ak sú splnené podmienky na jeho použitie, čo je vecou hodnotenia súdu. Daný prípad s ohľadom na vykonané dokazovanie, jeho hodnotenie a zistený skutočný stav veci svedčil v prospech uplatnenia princípu potenciality. Súd prvej inštancie v posudzovanej veci konštatoval splnenie podmienok pre aplikáciu princípu potenciality, s čím sa odvolací súd stotožnil a nadviazal, keď uviedol: „Otec maloletej je v tomto prípade rodičom povinným k plneniu výživného, ktorý po začatí konania vo veci svojimi vlastnými úkonmi, bez preukázania nutnosti a ekonomickej opodstatnenosti ich vykonania, previedol na tretie osoby nielen všetok svoj nehnuteľný majetok, ale aj obchodný podiel v spoločnosti s ručením obmedzeným, ktorej bol dovtedy jediným spoločníkom a konateľom, na právnickú osobu so sídlom v Seychelskej republike, meno štatutárneho zástupcu ktorej si podľa vyjadrenia na pojednávaní konanom dňa 07. 06. 2024 nepamätá, a ktorej hlavný predmet činnosti súdu odmietol uviesť, rovnako ako obsah vlastnej náplne práce vo funkcii konateľa, ktorú naďalej zastáva, a ktorej výkon mu zdravotné postihnutie umožňuje, avšak podľa jeho tvrdenia (v obchodných vzťahoch nepochybne neobvykle a v rozpore s predpokladom rozumného usporiadania vzťahov) bez nároku na odmenu, iba za možnosť užívať služobný telefón, počítač a služobný osobný automobil, ktorý spoločnosti sám odpredal (!).“ (pozri bod 13. rozhodnutia odvolacieho súdu). Dovolací súd v dovolacom konaní je viazaný skutočným stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP, pozri aj bod 19. tohto rozhodnutia). V tomto smere môže len konštatovať, že z obsahu spisu, ani rozsudku odvolacieho súdu vo väzbe na rozsudok súdu nižšej inštancie nevyplýva nesplnenie podmienok pre aplikáciu prednostne uplatňovaného princípu potenciality príjmov povinného rodiča, odôvodnená potreba aplikovať princíp potenciality má oporu vo vykonanom dokazovaní a záver súdu je v tomto smere udržateľný, neobstojí preto námietka dovolateľa, že súdy nemali v danom prípade aplikovať potenciálny príjem povinného rodiča.

22.3. Pokiaľ dovolateľ argumentoval úvahami o svojom zdravotnom stave a v jeho dôsledku nemožnosti sa zamestnať na manažérskej pozícii, dovolací súd v tejto súvislosti pripomína zmysel princípu potenciality, ktorý vychádza zo zohľadnenia predpokladaných príjmov, teda z jazykového výkladu slova potenciál - súhrn možností, schopností zaručujúcich istý výkon, inými slovami ide o hypotetickú (predpokladanú) situáciu, nie o situáciu kopírujúcu reálny stav v čase rozhodnutia. Tiež poukazuje, že okrem potenciality príjmu povinného rodiča súdy nižšej inštancie zohľadňovali pre určenie výšky výživného odôvodnené potreby oprávneného, schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného v komplexe vyhodnotených dôkazov, preto zdravotný stav otca, jeho čiastočná invalidita a v tej súvislosti potencialita jeho príjmov nepredstavujú jediný izolovaný dôvod priznania výživného vo výške 400 eur mesačne. V tomto kontexte dovolací súd považuje za potrebné akcentovať určujúcu späťnosť rozhodnutia odvolacieho súdu vrátane jeho odôvodnenia s potvrdzovaným rozhodnutím okresného súdu a jeho odôvodnením (pozri najmä body 57. až 61. rozsudku okresného súdu) a ich organickú (kompletizujúcu) jednotu (pozri bod 16. tohto rozhodnutia), keďže prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), keď okresný súd uviedol, že „(...) s ohľadom na vyššie uvedené dôvody, považoval matkou navrhované výživné v sume 400 eur mesačne za plne dôvodné, zodpovedajúce jednak odôvodneným potrebám maloletej, zohľadňujúce vyššie popísané správanie otca, ešte predtým vyhodnotené možnosti rodičov, ako aj rozsah starostlivosti o maloletú. (...)“ (bod 61. rozhodnutia okresného súdu).

23. Dovolací súd nad rámec uvádza, že nespochybňuje zníženie schopnosti zamestnať sa v dôsledku vzniku čiastočnej invalidity dovolateľa, ale zároveň upozorňuje, že uvedené neznamená automaticky zbavenie sa, či zánik vyživovacej povinnosti otca vo vzťahu k svojmu dieťaťu. Pokiaľ dovolateľ argumentoval, že jeho schopnosti sú takmer nulové vzhľadom na zdravotný stav, nedokáže vykonávať takmer žiadnu prácu tak, ako iné fyzické osoby, nikto by nezamestnal na manažérskej pozícii osobu, ktorá nemôže byť k dispozícii počas celej pracovnej doby, tieto argumenty zostali len v rovine účelových a nepodložených tvrdení dovolateľa. Samotná skutočnosť zhoršenia zdravotného stavu dovolateľa vyúsťujúca do jeho čiastočnej 45 % invalidity ho nemôže diskvalifikovať (vylúčiť) zo

zákonnej vyživovacej povinnosti rodiča voči svojmu dieťaťu.

23.1. Nemenej významným v posudzovanej veci je a j subjektívny postoj dovolateľa k hodnoteniu vlastných majetkových pomerov, keď seba považuje za nemajetného v porovnaní s matkou svojej dcéry, ktorú pokladá za majetnejšiu z dôvodu možnosti/schopností umožňujúcich vynakladať na dcéru podľa dovolateľa neprimerané prostriedky, ktorý postoj je v kontraste s konaním dovolateľa a jeho bezodplatným zbavovaním sa majetku, keď na tieto faktory ovplyvňujúce výšku výživného odvolací súd správne prihliadol a uviedol: „V tejto súvislosti, hoci možno kladne hodnotiť veľkorysosť otca v jeho súrodeneckých vzťahoch, musí odvolací súd konštatovať, že o všeobecnom rozšírení zvyklosti darovania nehnuteľností, resp. podielov v nich medzi súrodencami bez akejkoľvek odplaty, nemá vedomosť, a že táto určite nemá opodstatnenie pri tak poddimenzovanom príjme darcu, ktorý neumožňuje ani plnenie vyživovacej povinnosti k maloletému dieťaťu v primeranej výške, ako to otec deklaruje. Rovnako, pokiaľ ide o darovanie domovej nehnuteľnosti bez kompenzácie neobdarovaných potomkov iba jednému z potomkov, prípadný morálny záväzok, ktorého v budúcnosti sa vyrovnáť so súrodencami nemá akúkoľvek výpovednú hodnotu v súvislosti s potrebou zabezpečenia prostriedkov na výchovu a výživu súrodencu v čase jeho maloletosti.“ (pozri bod 13. odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu).

24. Podľa názoru dovolacieho súdu doposiaľ vykonané dokazovanie dostatočne odôvodňuje závery prijaté súdmi nižšej inštancie (odvolacím súdom v spojení so súdom prvej inštancie). Dovolací súd v hodnotení dôkazov súdmi nižšej inštancie nezistil pochybenie, ktoré by bolo v extrémnom rozpore s obsahom spisu. Iba takéto pochybenie by mohlo totiž predstavovať zásah do práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy. Z odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie vyplýva, že zistený skutočný stav vecí vyplynul z preukázaných relevantných skutkových okolností danej veci, ktoré boli náležite vyhodnotené v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov vyplývajúcou z § 191 CSP, jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti. V predmetnej veci dovolací súd nezistil v postupe súdov nižších inšancií pochybenia alebo vady v procese dokazovania a jeho hodnotenia predstavujúce porušenie práva otca na spravodlivý súdny proces.

24.1. Samotná skutočnosť, že dovolateľ sa nestotožňuje s dokazovaním a spôsobom vyhodnotenia vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie, preferuje vlastné hodnotenie dokazovania, nemôže bez ďalšieho viesť k záveru, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhovaného spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 98/97).

24.2. Napokon dovolací súd pripomína, že nedostatočné zistenie skutočného stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (porovnaj sp. zn. 1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s ústavou posudzoval ústavný súd a nedospel k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020).

25. Z dôvodov vyššie uvedených dospel dovolací súd k záveru, že také pochybenia súdov v procese dokazovania, ktoré by znamenali porušenie práva dovolateľa na spravodlivý súdny proces v zmysle § 420 písm. f) CSP z obsahu spisu vrátane rozsudku odvolacieho súdu nevyplýva, preto dovolanie v tejto časti ako neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP odmietol.

26. Dovolateľ uplatnil aj dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

27. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine, ako aj o otázku procesnoprávnu, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení. Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne

v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia.

27.1. Riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania vecí, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, jej aplikácii na podklade skutkových zistení (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/218/2017, 3Cdo/150/2017, 4Cdo/7/2018, 4Cdo/32/2018, 7Cdo/99/2018).

28. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

29. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, posudzujúc dovolanie otca v rozumnej miere podľa jeho obsahu (§ 124 CSP) a v snahe autenticky porozumieť jeho textu ako celku (viď nálezy ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 15/2021 z 25. mája 2021 alebo jeho nálezy sp. zn. I. ÚS 336/2019 z 9. júna 2020) dospel dovolací súd k záveru, že sám dovolateľ k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP neformuloval zákonným spôsobom v rámci svojich námietok žiadnu právnu otázku a zároveň z argumentácie dovolateľa nie je možné žiadnu právnu otázku odvodiť, pretože dovolateľ len uviedol, že záver súdu o potenciálnom príjme považuje za neudržateľný, keď poukazyval na svoj zdravotný stav a ne/schopnosť dosahovať príjem, z ktorého vychádzali súdy nižšej inštancie, čo však nezodpovedá zákonnému vymedzeniu dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP a § 432 CSP.

30. Otec v dovolaní zákonným spôsobom nevymedzil právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a malo zakladať nesprávne právne posúdenie veci.

30.1. Námietky dovolateľa v súvislosti s dovolacím dôvodom v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP sú formulované všeobecne bez náležitého odôvodnenia a uvedenia právneho posúdenia veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedenia, v čom spočíva nesprávnosť tohto posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Dovolateľ v danom prípade vymedzil iba všeobecnú charakteristiku nesprávností, ku ktorým došlo podľa jeho názoru v konaní pred odvolacím súdom, aj súdom prvej inštancie. Sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu odvolacieho súdu k vykonanému dokazovaniu/ hodnoteniu dôkazov, či právnemu posudzovaniu vecí významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 CSP. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili súd prvej inštancie a odvolací súd.

30.2. V námietkach dovolateľa ide dokonca o otázky týkajúce sa skutkových okolností. Dovolateľ preto nesprávne právne posúdenie veci odôvodňuje aj spochybnením skutkových zistení, ku ktorým dospeli súdy nižších inštancií dokazovaním. Dovolací súd zdôrazňuje, že v dovolaní naznačené otázky, ktoré majú skutkovú (nie právnu) povahu, nemôžu byť relevantné z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a) CSP a nemôžu viesť k založeniu prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia.

31. Dovolateľ v súvislosti s uvádzaným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP odkazoval na odklon od rozhodnutí najvyššieho súdu R 42/2022, R 4/2023 a R 14/1966.

31.1. Z rozhodnutia najvyššieho súdu R 42/2022 vyplýva právna veta v znení: „Skutočnosť, že sa otec maloletého dieťaťa dopustil úmyselného protiprávneho konania majúceho znaky trestnej činnosti, za ktoré bol vzatý do väzby a následne mu bol súdom uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, pri výkone ktorého došlo k poklesu alebo až strate jeho príjmov, nemôže byť na úkor maloletého dieťaťa. Nemôže ísť ani o dôvod, pre ktorý by sa nemal uplatniť princíp potenciality príjmov, v zmysle ktorého súd neprihliada len na skutočné príjmy osoby povinnej platiť výživné, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jej potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré mohla mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce.“ Už z citovanej právnej vety je zrejmé, že predmetné rozhodnutie sa týkalo odlišnej skutkovej, aj právnej situácie, a to uloženia nepodmienečného trestu odňatia slobody otcovi a vplyv tejto skutočnosti na jeho vyživovaciu povinnosť, nie zdravotné problémy a 45 % čiastočná invalidita otca ako to bolo v posudzovanej veci. Napokon aj v tomto rozhodnutí R 42/2022 najvyšší súd ani nepovažoval nepodmienečný trest odňatia slobody uložený otcovi, pri výkone ktorého došlo k poklesu alebo až strate jeho príjmov, za tak závažný dôvod, pre ktorý by sa nemal uplatniť princíp potenciality príjmov.

31.2. Pokiaľ dovolateľ poukazoval na rozhodnutie najvyššieho súdu R 4/2003 a zdôrazňoval z neho, že: „Pre rozhodnutie odvolacieho súdu, rovnako ako pre rozhodnutie súdu prvého stupňa, je v zmysle § 154 ods. 1 OSP v spojení s ustanoveniami § 167 ods. 2 a § 211 OSP rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.“ dovolací súd uvádza, že v rozhodnutí R 4/2003 išlo o konanie o ochranu osobnosti a náhradu škody, keď najvyšší súd na základe dovolania konštatoval namietanú vadu zmätočnosti podľa § 237 písm. f) OSP a zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorý potvrdil uznesenie okresného súdu, ktorý zastavil konanie z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku z návrhu na začatie konania v lehote, ktorú určil súd. Je tak zjavné, že ide o nesúvisiace rozhodnutie najvyššieho súdu po skutkovej, aj právnej stránke.

31.3. Podľa dovolateľa z rozhodnutia najvyššieho súdu R 14/1966, na ktoré tiež poukazoval, vyplýva, že ak má otec obmedzené možnosti a schopnosti dosahovať príjem, má maloletá nárok na bežné potreby. K čomu dovolací súd poznamenáva, že v predmetnom konaní o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode najvyšší súd zrušil rozhodnutie okresného aj krajského súdu, pretože súde nižšej inštancie nevykonali v konaní také dôkazy, ktorými by v zmysle § 96 ods. 1 Zákona o rodine spoľahlivo zistili schopnosti a možnosti účastníkov (rodičov maloletej) na plnenie vyživovacej povinnosti k maloletej v zmysle § 6, § 120 ods. 1 a § 132 OSP. Išlo tak o zistené nedostatky v procese dokazovania a nie právneho posúdenia pre potreby zisťovania odklonu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, preto je uvedené rozhodnutie pre posudzovanú vec bez relevancie.

32. Zhrnúc uvedené je nepochybné, že z hľadiska dovolateľom namietaného dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP v dovolaní absentuje zákonom požadovaná náležitosť, a to vymedzenie dovolacieho dôvodu spôsobom uvedeným v § 432 CSP. Absenciu uvedeného považuje CSP za dôvod pre odmietnutie dovolania pre neprípustnosť, preto dovolací súd dovolanie otca v tejto časti ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. f) CSP bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

33. Dovolací súd tak uzavrel, že dovolanie otca ako celok zamietol (§ 448 CSP), pretože v časti namietajúcej vadu podľa § 420 písm. f) CSP je síce prípustné, ale nie je dôvodné, v časti je neprípustné a ohľadom namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP je neprípustné.

34. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 453 ods. 3 CSP v spojení s § 52 CMP.

35. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.